2026-2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI

11. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI PROVASI

Okul adı:		**Ders:** Türk Dili ve Edebiyatı	**Tarih:**
Adı Soyadı:	**Sınıfı / Şubesi:**	**Numarası:**	**Puan:**

Nasıl puanlatılır?

1. Cevabını her şıkkın altındaki, etiketli (ör. **1a**) kutuya yaz.
2. Bitirince her sayfanın fotoğrafını çek: düz, aydınlık, sayfanın tamamı görünsün.
3. Son sayfadaki kodu okut, fotoğrafları yükle.
4. Yazın metne çevrilir; kontrol et ve puanlat.

Tablette ya da bilgisayarda doğrudan yazabilirsin: digikamp.com/ortak-yazili/11-sinif-edebiyat/prova/11-sinif-edebiyat-1-yazili

METİN 1 — MEKTUP (KARAGÖZ OYUNUNDAN BİR MUHAVERE VE BİTİŞ)

HACİVAT — Ah, Karagözüm, eski dost! Hoş geldin, safa geldin. Ne var ne yok?

KARAGÖZ — Ne olsun Hacivat; yok çok, var yok.

HACİVAT — Anladım, yine kesen tamtakır. Peki, elindeki o kâğıt nedir?

KARAGÖZ — Köydeki teyzeme mektup yazacağım. Sen okumuş adamsın, yazıver de bir hayır işle.

HACİVAT — Baş üstüne! İşte kalemi divite batırdım. Söyle bakalım, nasıl başlayalım?

KARAGÖZ — "Teyzeciğim, nasılsın?" diye başla.

HACİVAT — Olmaz öyle! Mektubun bir usulü vardır. Şöyle yazalım: "Ruhumun gülistanı, gönlümün bülbülü muhterem teyzeciğim..."

KARAGÖZ — Dur be Hacivat! Teyzem bahçıvan mı, kuşçu mu? Bülbülü ne yapsın? Kadının iki keçisi var, sen onları sor!

HACİVAT — Ah, sen ince sözden ne anlarsın! Devam ediyorum: "Hasret ateşiyle yanıp tutuşmaktayım..."

KARAGÖZ — Yangın mı var? Aman, teyzem bunu duyarsa korkudan bayılır! Yaz: "Burada her şey yolunda."

HACİVAT — Peki, bari sonunu ben bağlayayım: "Hâkipayinize yüz sürerim."

KARAGÖZ — Yüzümü ayağının toprağına mı süreceğim? Ben teyzeme mektup yazıyorum, ayakkabı boyacılığına başlamıyorum!

HACİVAT — Senin bu kafanla mektup değil, ancak dert yazılır!

KARAGÖZ — Ver şu kâğıdı! Bildiğim gibi yazarım: "Teyzeciğim, ben iyiyim. Keçiler nasıl? Bayramda geliyorum. Ellerinden öperim." Bitti! Teyzem de anlar, keçiler de!

(Karagöz kâğıdı Hacivat'ın elinden kapar; itişirler, Hacivat kaçar.)

HACİVAT — Yıktın perdeyi, eyledin yeksan! Varayım sahibine haber vereyim heman!

KARAGÖZ — Her ne kadar sürç-i lisan ettikse affola!

Sözlük: gülistan: gül bahçesi · muhterem: saygıdeğer · hasret: özlem · hâkipay: ayağın bastığı toprak (eski mektuplarda alçakgönüllülük kalıbı) · yeksan: yerle bir · heman: hemen · sürç-i lisan: dil sürçmesi, söz yanlışı

Özgün metin (prova için geleneksel Karagöz muhaveresi örnek alınarak yazıldı; bitiş bölümündeki iki söz Karagöz oyunlarının geleneksel kapanış kalıbıdır).

1. soru

18 puan

Metin 1'i okuyunuz.

a) Metinde geçen "kesen tamtakır" ve "divit" ifadelerinin anlamını bağlamdan hareketle tahmin ediniz. Her tahmininiz için metindeki bağlam ipucunu yazınız.

1a

b) Karagöz'ün mektubu sonunda kendi yazmasından ve "Teyzem de anlar, keçiler de!" sözünden onun duygu ve düşüncelerine dair **bir** çıkarım yapınız. Hacivat'ın "Mektubun bir usulü vardır." diye ısrar etmesinden de Hacivat'ın düşüncesine dair **bir** çıkarım yapınız.

1b

c) Metnin ana düşüncesini bir cümleyle yazınız.

1c

ç) Karagöz'ün geleneksel Türk tiyatrosundaki yeri hakkındaki ön bilgilerinizden yararlanarak Karagöz oyununun nasıl sergilendiğine dair **bir** bilgi yazınız ve bu bilgiyi Hacivat'ın "Yıktın perdeyi" sözündeki "perde" ile ilişkilendiriniz.

1ç

2. soru

18 puan

Metin 1'i esas alınız.

a) Metnin dramatik örgüsünü aşağıdaki tabloyu kâğıdınıza aktararak doldurunuz.

Unsur	Metindeki karşılığı
Kişiler	
Çatışmanın kaynağı	
Çatışmanın sonucu	

2a

b) Hacivat'ın önerdiği mektup cümleleri ile Karagöz'ün sonunda yazdığı mektubu dil ve anlatım bakımından karşılaştırınız. Hacivat'ın üç kalıp ifadesinden **birinin** Karagöz tarafından nasıl yanlış anlaşıldığını yazınız ve bu yanlış anlamanın hangi dil özelliğinden doğduğunu açıklayınız.

2b

c) Metindeki son iki konuşma Karagöz oyununun hangi bölümüne aittir? Bu bölümün işlevini yazınız. Ayrıca Hacivat ile Karagöz'ün dili arasındaki farkın, oyunun doğduğu Osmanlı toplumundaki dil durumunu nasıl yansıttığını açıklayınız.

2c

METİN 2 — DEDEDEN TORUNUNA MEKTUP

Kars, 3 Kasım 2026

Sevgili Defne'm,

Mektubunu dün öğle vakti postacının elinden aldım. Zarfın üzerinde senin o yuvarlak harflerini görünce sevincimden kapının önünde açıp okudum, içeri girmeyi unuttum. Ah kızım, bir kâğıdın insanı bu kadar ısıtabileceğini unutmuşum!

Yazdıklarına gelince... Arkadaşın Zeynep'le aranızın bir mesaj yüzünden bozulduğunu söylüyorsun. Sen ona yalnızca "Tamam." diye yazmışsın, o da bunu kırgınlık sanmış. Bak, sana bir şey anlatayım: Ben gençken köyümüzden şehre mektup ancak on günde varırdı. Bu yüzden her cümleyi iki kez tartar, yanlış anlaşılmasın diye bir kez daha yazardık. Siz bugün birbirinize bir saniyede ulaşıyorsunuz ama o hızın içinde sözün tartısı kaçıyor. Yüzünü görmediğin, sesini duymadığın birine yazdığın tek kelime, karşı tarafta senin hiç kastetmediğin bir anlama bürünebiliyor.

Bu yüzden sana öğüdüm şu: Zeynep'e telefondan iki satır yazmakla yetinme. Onu ara, mümkünse yüzüne bakarak konuş. "Seni kırmak istemedim." demek insanı küçültmez; aksine büyütür. Unutma, dostluk haklı çıkmaktan daha kıymetlidir.

Okulun nasıl gidiyor? Edebiyat öğretmeninizin okuttuğu Karagöz oyununu çok merak ettim. Bayramda geldiğinde bana Karagöz'ün sesini taklit edersin artık.

Annene, babana selam söyle. Gözlerinden öperim.

Seni çok seven deden, Kemal

Not: Bahçeden topladığım son ayvalardan size bir koli hazırladım, bu hafta kargoya veriyorum.

Özgün metin (prova için özel mektup türünde yazıldı).

3. soru — 20 puan

Metin 2'yi okuyunuz.

a) Mektubun yapı unsurlarını aşağıdaki tabloyu kâğıdınıza aktararak doldurunuz.

Yapı unsuru	Metindeki karşılığı
Yer ve tarih	
Hitap	
Gelişme bölümünün asıl konusu	
Kapanış (selam, iyi dilek ve imza)	
"Not"un işlevi	

3a

b) Aşağıdaki cümlelerde öne çıkan dil işlevini yazınız ve gerekçesini açıklayınız.

1. "Ah kızım, bir kâğıdın insanı bu kadar ısıtabileceğini unutmuşum!"
2. "Onu ara, mümkünse yüzüne bakarak konuş."
3. "Ben gençken köyümüzden şehre mektup ancak on günde varırdı."

3b

c) Mektubun ikinci paragrafında dedenin düşüncesini desteklemek için kullandığı düşünceyi geliştirme yolunu belirleyiniz. Bu yolun dedenin öğüdünü nasıl güçlendirdiğini açıklayınız.

3c

ç) Mektubun üslubunu metinden **iki** örnekle niteleyiniz. Dedenin bu üslubu seçmesinin nedenini ve mektubun alıcısı üzerindeki olası etkisini açıklayınız.

3ç

4. soru

18 puan

Metin 2'yi esas alınız.

4. soru (devam)

a) Sınıfta Metin 2 tartışılırken Mert şöyle diyor: *"Bu mektupta dede teknolojiye karşı çıkıyor. Ona göre insanlar mesajlaşmayı bırakıp yeniden mektup yazmalı."* Mert'in yorumunu değerlendiriniz: Katılıp katılmadığınızı belirtiniz ve görüşünüzü metinden **en az iki** kanıtla destekleyiniz. Dedenin asıl amacı ile sizin düşünceniz arasında bir benzerlik ya da farklılık yazınız.

4a

b) Kendinizi Defne'nin yerine koyunuz. Zeynep'e yalnızca "Tamam." diye yazmasını nasıl anlamlandırdığınızı yazınız. Ardından Defne'nin Zeynep'le arasındaki sorunu çözmek için dedenin önerisinden **farklı** bir çözüm seçeneği üretiniz ve bu seçeneğin olası bir sakıncasını belirtiniz.

4b

c) "Tamam." mesajının kırgınlık olarak algılanmasını, gerçek hayatta gözlemlediğiniz ya da yaşadığınız bir durumla karşılaştırınız. Ardından **kendi belirlediğiniz bir ölçüte** göre mektubun yazılış amacına ulaşıp ulaşmadığını değerlendiriniz.

4c

5. soru

26 puan

Mimar Sinan Anadolu Lisesinde (Melikgazi/Kayseri) okuyorsunuz. Okul kütüphanesi hafta içi 16.00'da kapanıyor. Öğrenciler, ders çıkışında kütüphanede çalışabilmek için kapanış saatinin uzatılmasını istiyor. Edebiyat Kulübünün yaptığı ankete ait bilgiler aşağıdadır.

Bilgi	Ayrıntı
Son dersin bitiş saati	15.20
Kütüphanenin şu anki kapanış saati	16.00
İstenen kapanış saati	18.00
Ankete katılan 11. sınıf öğrencisi	240
"Ders çıkışında kütüphanede çalışmak istiyorum ama süre yetmiyor." diyen	180
Kulübün önerisi	Kütüphane düzenine kulüp üyeleri gönüllü olarak yardım eder.

a) Sınıf arkadaşınız Arda, dilekçe için şu taslağı hazırlamış:

> *slm müdür bey, ben 11-B sınıfından Arda. Kütüphane 16.00 da kapanıyo, bu çok saçma. Bizde akşama kadar ders çalışmak istiyoruz. Lütfen bişey yapın!!!*

Taslaktaki **iki** yazım ya da noktalama hatasını ve **bir** üslup (söz varlığı) hatasını bulunuz; her birinin doğrusunu yazınız.

5a

b) Tablodaki bilgileri kullanarak okul müdürlüğüne kütüphanenin kapanış saatinin uzatılmasını isteyen bir **dilekçe** yazınız. Dilekçenizde şunlar bulunmalıdır:

- dilekçe biçimine uygun başlık (makam), yer adı, tarih, ad-soyad ve imza bölümü,
- kendinizi tanıttığınız ve isteğinizi açıkça belirttiğiniz bir giriş,
- isteğinizi tablodaki **en az bir sayısal veriyle** ve bir düşünceyi geliştirme yoluyla (örnekleme, gerekçe gösterme, karşılaştırma vb.) destekleyen bir gelişme,
- kulübün önerisini içeren ve uygun bir kalıp ifadeyle biten bir kapanış.

5b

Bitirdin mi? Kodu okut, sayfaların fotoğrafını yükle.

Yazın metne çevrilir; kontrol edip puanlatırsın. Her soru MEB ölçütleriyle tek tek puanlanır, eksik kalan kısmı ve tam puanlık cevabı görürsün. Her dersten bir 1. yazılı provası ücretsiz.

digikamp.com/ortak-yazili/11-sinif-edebiyat/prova/11-sinif-edebiyat-1-yazili

Bu prova MEB ODSGM'nin yayımladığı konu-soru dağılımına göre hazırlanmıştır; resmî sınav sorusu değildir. Çoğaltılabilir, sınıfta ücretsiz kullanılabilir. DigiKamp · digikamp.com